

5. Scenariusz lekcji: Losy kobiet w czasie wojny. Działalność Grażyny Lipińskiej

Przedmiot: Historia

Klasa: 8 klasa szkoły podstawowej/ szkoła ponadpodstawowa

Czas trwania: 45 minut

Cele lekcji:

Uczeń:

- zna postać Grażyny Lipińskiej i jej działalność w latach 1918–1945,
 - rozumie, jaką rolę odgrywały kobiety w walce o niepodległość Polski,
 - potrafi wskazać przykłady odwagi, poświęcenia i patriotyzmu kobiet w czasie wojen,
 - rozwija umiejętność analizy źródeł historycznych,
 - potrafi wyciągać wnioski i formułować opinię na temat postaw obywatelskich.
-

Metody pracy:

- pogadanka,
- praca z tekstem źródłowym,
- film,
- praca w grupach,
- mapa myśli,
- dyskusja podsumowująca.

Środki dydaktyczne:

- prezentacja multimedialna lub plansze z biogramem Grażyny Lipińskiej,
 - karta pracy dla ucznia,
 - mapa Polski z zaznaczonymi miejscami walk (Lwów, Grodno, Górny Śląsk, Podhale),
 - fragmenty wspomnień lub cytaty o kobietach w czasie wojny (audycja PR z nagraniami wypowiedzi Grażyny Lipińskiej)
 - tablica/flipchart.
-

Przebieg lekcji:

1. Wprowadzenie (5 min)

- Nauczyciel zadaje pytanie:

Jakie role mogły pełnić kobiety podczas wojen?

- Uczniowie wymieniają propozycje (np. sanitariuszki, łączniczki, kurierki, konspiratorki, żołnierki).
 - Nauczyciel przedstawia temat lekcji i postać Grażyny Lipińskiej – kobiety, która brała udział w kilku ważnych wydarzeniach w historii Polski XX wieku.
-

2. Uczniowie oglądają 2. odcinek serialu „Grażyna Lipińska- Niepokonana” (8 min)

<https://www.youtube.com/watch?v=DXfaiqnRieA&list=PLqh0OnxCcUeTXM6S7iV5pJ1pSx9ItI1cT&index=2>

Nauczyciel poleca uczniom, aby podczas oglądania filmu zanotowali poszczególne etapy działalności Grażyny Lipińskiej.

3. Działalność Grażyny Lipińskiej – praca z materiałem (15 min)

Nauczyciel prezentuje krótką biografię z trzema etapami działalności:

- 1. Walki o Lwów (1–22 listopada 1918 r.)**
 - 16-letnia Grażyna Lipińska – kurierka, wywiadowczyni, sanitariuszka. (Opowiedzieć o Ochotniczej Legii Kobiet)
 - Wnioski: zaangażowanie młodzieży, odwaga, odpowiedzialność mimo wieku.
- 2. III Powstanie Śląskie (1921 r.)**
 - 19-letnia Lipińska jako harcerka prowadziła akcję propagandową na rzecz III Powstania Śląskiego, przewoziła broń, zbierała fundusze na uzbrojenie, prowadziła werbunek na Podhalu.
 - Wnioski: działalność kobiet w walce o granice, różne formy oporu (nie tylko walka z bronią).
- 3. Obrona Grodna (20–22 września 1939 r.)**
 - Koordynatorka pomocy sanitarnej podczas walk z wojskami sowieckimi.
 - Wnioski: kontynuacja postawy patriotycznej, odpowiedzialność za życie innych.

Nauczyciel może wykorzystać fragment nagrania wypowiedzi Grażyny Lipińskiej z audycji PR o obronie Lwowa i o udziale w powstaniu śląskim.

Praca uczniów w grupach:

Każda grupa otrzymuje jeden z trzech etapów działalności Lipińskiej i opracowuje:

- Czym zajmowała się Grażyna Lipińska w konspiracji?
- Jakie cechy charakteru posiadała?
- Co jej postawa mówi o roli kobiet w czasie wojny?

Grupy przedstawiają swoje wnioski na forum klasy (mapa myśli lub notatka na tablicy).

4. Dyskusja i refleksja (10 min)

- Jakie znaczenie miała działalność kobiet takich jak Grażyna Lipińska dla odzyskania i obrony niepodległości Polski?
- Jakie cechy przywódcze posiadała Grażyna Lipińska?
- Czy bohaterstwo w czasie wojny może inspirować współczesnych ludzi? W jaki sposób?
- Jak dziś możemy rozumieć patriotyzm w czasie pokoju?

5. Podsumowanie (5 min)

- Nauczyciel podkreśla, że losy Grażyny Lipińskiej są przykładem odwagi, determinacji i służby ojczyźnie niezależnie od wieku i płci.
- Uczniowie uzupełniają zdanie:

„Z historii Grażyny Lipińskiej nauczyłam/em się, że...”

Karta pracy nr 5

1. Praca w grupach:

Odpowiedz na pytania na podstawie 2. odc. serialu „Grażyna Lipińska – Niepokonana”.

Grupa A:

Czym zajmowała się Grażyna Lipińska w konspiracji?

Grupa B:

Jakie cechy charakteru posiadała?

Grupa C:

Co jej postawa mówi o roli kobiet w czasie wojny?

2. Pytania do wszystkich:

Jakie znaczenie miała działalność kobiet takich jak Grażyna Lipińska dla odzyskania i obrony niepodległości Polski?

Jakie cechy przywódcze posiadała Grażyna Lipińska?

Czy bohaterstwo w czasie wojny może inspirować współczesnych ludzi? W jaki sposób?

Jak dziś możemy rozumieć patriotyzm w czasie pokoju?

Podsumowanie: Z historii Grażyny Lipińskiej nauczyłam/em się, że...
